

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2015. március 7.

5. osztály

A tételek kidolgozására szánt idő: 2 óra

I. **30 pont**

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Fekete István: VUK

(részlet)

Kag felült a kis barlangban, és vakaródzott, mert tudni való, hogy a rókákban temérdek a bolha.

-Erős, fogas rókák lesznek. Meglátszik, hogy jó anyjuk van...

Iny elérzékenyedett.

-Melletted, Kag, könnyű jó anyának lenni. De nézd...nézd...

A szőrös gombolyag mozogni kezdett. Egy kis orr kutatva emelkedett a levegőbe, és bár szemei még alig nyíltak ki, átgázolva a többiekén – akik vinnnyogni kezdtek –, odamászott a liba véres nyakához, s rágni kezdte.

Kag szemei büszkén csillogtak.

-Ez ér a legtöbbit. Öregapja vére van benne, aki első volt a nemzetségben. Vuk lesz a neve, mint az öregapjának – mondta. – Vuk, ami annyit jelent, hogy minden rókának félre kell állni az útból, ha vadászatra indul. Segíts neki, Iny!

Iny apró falatokat tépett a kis vérengzőnek, aki mohón nyelte a húsdarabokat.

(...)

-Kag, mennünk kell. Rövid a vadászatra való idő. Világosra itthon kell lennünk, mert aztán már a Simabőrű Ember jár az erdőn, aki azt hiszi, minden az övé, és gyilkolja a szabad népet, messziről marva átkozott villámlójával.

1. Hol játszódik a történet?	3 pont
2. Írd ki azokat a mondatokat, amelyek a Kag és az Iny közti viszonyra utalnak!	5 pont
3. Kiről nevezték el Vukot? Mit jelent a neve?	5 pont
4. Keresd meg a szövegben az alábbi szavak rokon értelmű megfelelőit! <i>nagyon sok, meghatódott, ragyogtak, pici, hajnalra</i>	5 pont
5. Mit jelent a "messziről marva átkozott villámlójával" kifejezés?	3 pont
6. Vuk hallja Kag és Iny fenti beszélgetését. Írd meg 8-10 sorban azt a képzeletbeli párbeszédet, melyben az egyik testvérének elmeséli, mit hallott!	9 pont

II. **40 pont**

Egyszer réges-régen, amikor már ismerték az ablaküveget, történt, hogy főzés közben a fedő alól a kíváncsi gőz kiszökött, és a nagy szabadságvágyában a konyhában összevissza lebegett örömeiben. A bejárati ajtón nagy fényességet látott, s elhatározta, hogy kiszökik az égen szálló rokonaihoz.

Odakint iszonyú erővel támaszkodott neki a tél az ajtónak.

(Kanizsa József)

Írd meg a mese folytatását! Adj címet is a mesédnek!

III. **20 pont**

1. Keress egy-egy rokon értelmű szót az alábbi szavakhoz! Figyelj: mély hangrendű szóhoz csak magas hangrendűt, magas hangrendű szóhoz csak mély hangrendűt társíthatsz!

Példa: csavarog – tekereg

kikelet - tavasz

énekel - .....

gyorsaság - .....

humoros - .....

kacagás - .....

recsegés - .....

csökönös - .....

keres - .....

hallgató - .....

jelentős - .....

majszolga - .....

1. Egészítsétek ki a megkezdett mondatokat úgy, hogy kiderüljön ki mondja, és milyen helyzetben!

Példa: - Te jó ég! – csapta össze a kezét anya, amikor meghallotta, hogy a fél osztály himlős.

- Nem megmondtam?! – ....., amikor .....

- Mi a szösz! – ....., amikor .....

- Még csak ez hiányzott! – ....., amikor .....

- Hogy is képzeled?! ....., amikor .....

- Jesszusom! – ....., amikor .....

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

JAVÍTÓKULCS

V. osztály

I.	30 pont
1. Lehetséges válasz: A történet egy kis barlangban játszódik.	3 pont
2. „Meglátszik, hogy jó anyjuk van...” „Melletted, Kag, könnyű jó anyának lenni.”	2,5 pont 2,5 pont
3. Vuk az öregapja nevét kapta, jelentése: „Minden rókának félre kell állni az útból, ha vadászatra indul.”	5 pont
4. nagyon sok – temérdek meghatódott – elzékenyedett ragyogtak – csillogtak pici – apró/kis hajnalra – világosra Szavanként 1 pont, összesen	5 pont
5. „messziről marva átkozott villámlójával” – puskájával, fegyverével lő	3 pont
6. Értékelési szempontok: A párbeszéd formai követelményének betartása: Témátartás: Eredetiség, kreativitás:	2 pont 2 pont 5 pont
II.	40 pont
Értékelési szempontok: Jól megválasztott cím A megkezdett meséhez, a témához való igazodás A szöveg logikai rendje, koherenciája A mesei kellékek alkalmazása Kreativitás, eredetiség Nyelvhelyesség, helyesírás	3 pont 6 pont 6 pont 10 pont 10 pont 5 pont
III.	20 pont
1.	Minden
helyes válasz 1 pontot ér: énekel - dalol gyorsaság – sebesség, fürgeség humoros – vicces kacagás - nevetés recsegés - ropogás csökönyös - makacs keres - kutat hallgató - csendes	10 pont

jelentős - **fontos**
majszolgat - **eszeget**

2.. Minden helyes, a javítókulcsban megadottól eltérő, de a kommunikációs helyzetnek megfelelő megoldás **2** pontot ér. **10 pont**

Pl.

- Nem megmondtam?! – **rivallt rám édesanyám**, amikor **kiröppent a papagájom a nyitva felejtett ablakon.**
- Mi a szösz! – **nézett nagyot nagyapám**, amikor **meglátta vörösre festett körmeimet .**
- Még csak ez hiányzott! – **háborgott a szomszéd**, amikor **a kutyánk szétrágta a lábtörlőjüket .**
- Hogy is képzeled?!– **támadt rám a barátnőm**, amikor **kérés nélkül elvettem a tollát.**
- Jesszusom! – **ijedt meg nagyanyám**, amikor **az előszobában váratlanul megjelent a bátyám.**

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont